

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

DEMİRYOLU ARAÇLARI VE ANA AKSAMLARI İLE BAKIMDAN SORUMLU KURULUŞLARIN DENETLENMESİ, RAPORLANMASI VE BELGELENDİRİLMESİNE YÖNELİK USUL VE ESASLAR

(UDHB İle 15.06.2017 Tarihinde İmzalanan Protokol Kapsamında Yürütülen
Faaliyetler)

YKK	: 20.04.2018	XX/154-786
Yürürlük Tarihi	: 20.04.2018	
Revizyon Tarihi	: 29.02.2024	XXIII/76-398
Revizyon No	: 2	
Revizyon Yürürlük Tarihi	: 29.02.2024	

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Kısaltma ve Tanımlar

Amaç

- MADDE 1** – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin birinci maddesi hükmüne ek olarak;
- (2) Demiryolu araçları ve ana aksamalarının uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin ülkemizin taraf olduğu anlaşmalar, ilgili standartlar ile ulusal mevzuat ve kurum uygulama esaslarına göre, yürütülmesi amacıyla çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir.
- (3) Bakımdan sorumlu kuruluşların belgelendirilmesi amacıyla çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir.
- (4) Bakımdan sorumlu kuruluşların bakanlık adına değerlendirilmesi, denetlenmesi amacıyla çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir.

Kapsam

- MADDE 2** – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin ikinci maddesi hükmüne ek olarak;
- (2) Demiryolu araçları ve ana aksamalarının, ulusal yeterliliklerinin değerlendirilmesine yönelik atanmış kuruluş, COTIF kapsamında belgelendirme ve değerlendirme faaliyetleri yapmak üzere değerlendirme kuruluşu olarak gerçekleştireceği uygunluk değerlendirme işlemlerini kapsar.
- (3) Demiryolu araçlarının bakımından sorumlu kuruluşların belgelendirilmesi işlemlerini
- (4) Demiryolu araçlarının bakımından sorumlu kuruluşların Bakanlık adına değerlendirilmesi, denetlenmesi ve Bakanlığa raporlanması faaliyetleri ilişkin hususları kapsar.
- (5) Bakanlık tarafından yayımlanan Demiryolu Araçları Tip Onay Yönetmeliği ve Demiryolu araçları Tescil Sicil Yönetmeliğine göre hali hazırda tescili yapılmış araçlarda yapılacak değişikliklerde uygulanacak uygunluk değerlendirme faaliyetlerini kapsar.
- (6) Demiryolu sistem, alt sistem ve aksamalarının ilgili standartlar veya UIC şartlarına göre uygunluk değerlendirme faaliyetlerini kapsar.

Dayanak

- MADDE 3** – (1) Bu usul ve esaslar Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesine dayanılarak hazırlanmıştır.
- (2) T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü Tarafından Türk Standardları Enstitüsünün Yetkilendirilmesine İlişkin Mutabakat Protokolüne dayanılarak hazırlanmıştır.
- (3) T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel

Müdürlüğü Tarafından yayımlanan “Demiryolu Araçları Tip Onay Yönetmeliği” ile “Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliği” dayanılarak hazırlanmıştır.

Kısaltma ve tanımlar

MADDE 4 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin dördüncü maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Bu uygulama ve usul esasta geçen;

- a) **Alt Bölüm:** Uluslararası mevzuatta demir yolu alt sistem veya bölümlerinin sahip olması gereken teknik özellikleri için yayımlanan kuralları (UTP WAG, UTP NOI, UTP PRM vb.),
- b) **Atanmış Kuruluş:** Demiryolu araçlarının ulusal yeterlilikleri karşılayıp karşılamadığını değerlendirerek belgelendiren ve Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kuruluşları,
- c) **ATMF:** Uluslararası trafikte kullanılan demiryolu malzemesinin teknik kabulüne ilişkin tek tip kuralları,
- ç) **Bakanlık:** T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nı,
- d) **Bakımdan Sorumlu Kuruluş (ECM):** Yük vagonlarının bakımından sorumlu, Bakanlık tarafından COTIF bakımdan sorumlu kuruluş düzenlemesinde belirtilen prosedürlere göre yetkilendirilmiş kuruluşu,
- e) **COTIF:** Uluslararası Demiryolu Taşımalarına ilişkin sözleşmeyi,
- f) **Doğrulama Belgesi:** Demiryolu aracı ve/veya ana aksamın UTP standartlarına ve ilgili diğer teknik mevzuata uygun olarak üretildiğini gösteren belgeyi,
- g) **Değerlendirme Kuruluşu:** Bakanlık tarafından yetkilendirilen ve OTIF'e bildirilen ATMF tek tip kurallarının madde 5'ine göre uygun bir kuruluşu,
- ğ) **Modül:** Uluslararası mevzuatta farklı kapsamlar için oluşturularak tanımlanmış (SB, SD, CB, CD, vb.) kurallar bütünü,
- h) **OTIF:** Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Hükümetler arası Örgütü,
- ı) **Protokol:** T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü Tarafından Türk Standardları Enstitüsünün Yetkilendirilmesine İlişkin Mutabakat Protokolünü,
- i) **Tip Onay Belgesi:** Bir demiryolu aracı ve/veya ana aksamının yapım tipinin uygun olduğuna dair Bakanlık tarafından düzenlenen belgeyi
- j) **TSE:** Türk Standardları Enstitüsü'nü,
- k) **TSI:** Karşılıklı İşletilebilirlik Teknik Şartnamesi'ni
- l) **UIC:** Uluslararası Demiryolları Birliği'ni,
- m) **USMB:** Türk Standardları Enstitüsü Ulaşım Sistemleri Merkezi Başkanlığı'nı,
- n) **Ulusal Yeterlilikler:** Demiryolu araçları ve ana aksamlarının, enerji tedarik sistemi, kontrol, kumanda ve sinyalizasyon sistemi, hat açıklığı, altyapı ölçüleri, izin verilen azami dingil yükü, iklim koşulları ve şebekenin diğer kısıtlamaları da dâhil olmak üzere, altyapıyla ve sabit tesisler ile uyumluluğunu ilişkin ulusal kuralları,
- o) **Ulusal Yeterlilik Raporu/Belgesi:** Demiryolu aracı ve/veya ana aksamının ulusal

yeterlilikleri karşıladığını gösteren atanmış kuruluşça düzenlenen rapor ve bu rapora istinaden düzenlenen belgeyi,

p) **UTP:** OTIF Teknik Uzmanlar Komisyonu tarafından kabul edilmiş Tek Tip Teknik Talimatları,

q) **Uygunluk Değerlendirme:** Test, muayene, deney ve belgelendirme faaliyetlerini,

r) **TÜRKAK:** Türk Akreditasyon Kurumu'nu

ifade eder.

(2) Bu usul ve esaslarda yer almayan kısaltma ve tarifler için yayımlanan diğer mevzuattaki kısaltma ve tarifler geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

MADDE 5 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin beşinci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Demiryolu araçlarının ve ana aksamalarının tip onay işlemlerinde belge düzenleyen nihai makam Bakanlıktır. Bu nedenle USMB tarafından yürütülen belgelendirme işlemlerinin sonucunda, başvuru sahibine teslim edilerek Bakanlığa iletilmek üzere, Bakanlık tarafından yayımlanan “Demiryolu Araçları Tip Onay Yönetmeliği” ve “Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliği” kapsamında istenen doküman ve belgeler hazırlanır.

(3) Demiryolu araçları ve ana aksamalarının tip onay belgelendirmesi için yapılacak işlemler (Üretim Uygunluğu İncelemesi, Prototip Testleri, İnceleme ve Tetkik Faaliyetleri, Muayene ve Deneyler) sonucunda düzenlenecek belgeler, başvuru sahibi kuruluşun ilgili ürüne göre seçmiş oldukları ve ilgili UTP’lerde belirtilen modüllere göre belirlenir. Bu modüller ve yapılacak işlemler USMB tarafından hazırlanacak prosedür ve talimatlarda duyurulur.

(4) Ulusal yeterlilik incelemesi (De-Bo) faaliyetleri aşağıdaki işlemler için yapılır:

- UTP/TSI kapsamında tasarım inceleme ve kalite sistem uygunluğu belgesine sahip demiryolu araçların ülkemizde ulusal tip onay alması için yapılan uygunluk değerlendirme işlemleri.
- Ülkemiz sınırlarında çalışacak, özel amaç için kullanılacak ve Bakanlık tarafından UTP/TSI’ların tamamının aranması istenmeyen araçların ulusal tip onay alması için yapılan uygunluk değerlendirme işlemleri.
- Tescilli yapılmış araçlar üstünde yapılan değişikliklerin raporlama işlemleri.

(5) Demiryolu araçları ve ana aksamalarının uygunluklarının değerlendirme işlemi, başvuru sahibinin talebi doğrultusunda tek bir alt bölüm veya bu alt bölümün bir kısmı için yapılabileceği gibi, ürün bazlı (Lokomotif, vagon, tren seti vb.) olarak da tip onay almak amacı ile de gerçekleştirilebilir.

(6) Tek bir alt bölüm için yapılan işlemler sonucunda başvuruda bulunulan ürünün uygunluğuna ilişkin raporlandırma yapılır. İlgili tip için gerekli tüm alt bölümlerin şartları sağlanmadan modüllere özgü belgelendirme işlemi tamamlanmaz.

(7) UTP/TSI' larda ilgili ürün için kabul edildiği takdirde veya Bakanlık tarafından ulusal onay için belirlenmiş kriterler doğrultusunda Alt sistem, belli kısımlara ayrılarak da doğrulama prosedürüne tabi tutulabilir veya araç üstünde UTP/TSI' ların bir bölümüne uygunluğunun incelenmesi yapılabilir. Bu faaliyet sonucunda uygulanan teknik kriterlerin belirtildiği Kısmi Doğrulama Belgesi düzenlenir.

(8) Demiryolu araçları ve ana aksamlarının uygunluk değerlendirme faaliyetleri kapsamında ürün belgelendirme faaliyeti yürütülebileceği gibi, imalatı tamamlanmış ürünlere özgü raporlandırma işlemi de yapılabilir.

(9) TSI/UTP teknik şartlarına uygunluk belgesi bulunmayan hat yapım, bakım, tamir ve kontrol araçlarının ilgisine göre UIC, TS EN 14033 ve TS EN 15746-1, 15746-2 standartlara uygunluk belgelendirme ve raporlama işlemleri USMB Kombine Taşımacılık Müdürlüğü tarafından yürütülür. UIC, Standart veya Kriterlere göre uygunluk belgesi/raporu bulunan araç ve aksamlar için, atanmış kuruluş olarak tip onaya ve tescile esas rapor/belge düzenlenmesi işlemleri bu usul esaslara göre yürütülür.

Aksamların UIC, standarda uygunluk belgelendirmeleri Belgelendirme Merkezi Başkanlığı' nın 29/04/2014 tarih ve XIX/50/236 Yönetim Kurulu onay tarihli TSE Belgelendirme Yönergesi kapsamında değerlendirilir ve ilgili Merkez Başkanlığınca yürütülür.

Aksamların ve bileşenlerin değerlendirilmesinde ilgili UTP/TSI mevzuatında Tip Onay belgesi bulunma zorunluluğu halinde UTP/TSI kapsamında da gerçekleştirilir, varsa ilave koşullar başvuru sahibinden istenir.

(10) Bu usul ve esaslar çerçevesinde yürütülecek faaliyetler USMB` ye bağlı birimler ve USMB tarafından görevlendirilecek taşra birimleri tarafından yürütülecek olup, faaliyetlere ilişkin görev dağılımı ve kapsamı USMB tarafından belirlenir.

TSE'nin Taraf Olduğu Anlaşmalar

MADDE 6 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin altıncı maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Bu usul esaslarda belirtilen iş ve işlemlerin daha etkin yürütülmesi, TSE` nin konu ile ilgili bilgi birikimini artırarak altyapı oluşturabilmesi ve iş sahasının genişletilmesi amacı ile yurt dışı ve yurt içi kuruluşlarla demiryolu araçları ve ana aksamlarının uygunluk değerlendirmesi ile bakımdan sorumlu kuruluşların denetlenmesi ve raporlanması kapsamında işbirliği sözleşme/protokolleri imzalanabilir. Bu amaçla imzalanan işbirliği sözleşme/protokolleri hükümleri öncelikli olarak uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belgelendirme Organları

Demiryolu Belgelendirme Komitesi

MADDE 7 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin sekizinci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) USMB bünyesinde faaliyet göstermek üzere, tarafsızlık, bağımsızlık ve şeffaflık ilkesini sağlayabilecek şekilde; bu usul ve esaslar çerçevesinde yürütülecek faaliyetler ile ilgili olarak “Demiryolu Belgelendirme Komitesi” kurulur. Bu komite USMB tarafından yetkilendirildiği konularda değerlendirme yaparak karara bağlayan TSE bünyesinde görev yapmakta olan personelden oluşturulmuş bir organdır.

(3) Demiryolu Belgelendirme Komitesi; bu usul esaslar çerçevesinde kalmak kaydı ile uygulamalarda farklılıklar olması halinde yapılacak işlemler ve talep edildiğinde belgelendirmeye yönelik uygulamalar konusundaki hususları USMB`nin talebi üzerine değerlendirerek karara bağlayan üst organdır.

Uzman Atama Komitesi

MADDE 8 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin onbirinci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) USMB` de belgelendirme ve inceleme faaliyetlerinde görevlendirilecek personelin yeterliliğini değerlendirerek onaylamakla yetkili, belgelendirme hizmeti verilen konularda bilgi ve tecrübe sahibi kişilerden oluşturulan organdır.

Teknik Uzman

MADDE 9 – (1) Uzman atama komitesi tarafından atanan, başvuruların sorumluluğunu alarak, başvuru dosyasının kontrolü, inceleme, muayene, test, deney, değerlendirme, denetleme, yapabilen ve başvuru sürecinin takibini başvurudan rapor aşamasına kadar yapabilecek ve nihai dosyayı karar önerisi ile birlikte Demiryolu Belgelendirme Komitesine sunan kişidir.

(2) Teknik uzmanlar, belgelendirme komitesine sunulmadan önce dosyanın nihai olarak gözden geçirilmesi işlemini de yapabilir. Ancak; başvuru dosyası kontrolü ve inceleme, muayene, test, deney, değerlendirme, denetleme yapan teknik uzmanlar, görevli oldukları başvurular için gözden geçirme işlemi ve karar aşamalarında yer alamazlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Belgelendirme İşlemleri

Başvuru şartları ve başvurunun kabulü

MADDE 10 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin on ikinci maddesi

hükmüne ek olarak;

(2) COTIF ATMF EK-A ya göre; Bakımdan Sorumlu Kuruluş (ECM) Uygunluk değerlendirme faaliyeti ile ilgili olarak belge almak isteyen kuruluşlar tarafından başvurular doğrudan USMB' ye veya bakımdan sorumlu kuruluş belgesi vermeye de yetkisi olan Bakanlığa yapılabilir.

(3) USMB' ye doğrudan yapılan başvurularda incelemeler sonucunda uygun görülen işletmelere ECM Belgesi düzenlenir. Bakanlığa yapılan başvurularda;

- Bakanlık tarafından, USMB` ye başvuru sahibi bilgileri ve başvuru dokümanları iletilir.
- Bakanlık tarafından gerekli görülmesi halinde herhangi bir kuruluşun başvurusu olmadan da bakımdan sorumlu kuruluşların denetleme ve raporlama faaliyeti için talimat verilebilir.

(4) Bakımdan sorumlu kuruluşların Bakanlık adına denetleme ve raporlama faaliyetlerinin dışında kalan başvurular aşağıdaki usullere göre yapılır.

- a) Yapılacak başvurular, USMB tarafından internet ortamında duyurulan Başvuru Formu doldurularak, bu formda belirtilen idari dokümanlar ile ürün ile ilgili teknik dokümanlar, başvuru formuna eklenerek yapılır.
- b) Başvurular her tip ürün için ayrı başvuru formu eksiksiz doldurularak yapılır. Başvuru formu ekinde yer alması gereken teknik dokümanlarda eksiklik olması halinde, başvuru formunun ve idari diğer dokümanların ibraz edilmesi kaydıyla, söz konusu başvuru işleme konulabilir. Bu durumda başvuru sahibi eksik teknik dokümanları belgelendirme süreci içinde tamamlamakla yükümlüdür. Başvuru dokümanlarının yeterli bulunmaması halinde, başvuru sahibi kuruluş eksiklikler hakkında yazılı veya firma tarafından bildirilen elektronik posta adresi aracılığıyla bilgilendirilir.
- c) Başvurular, USMB tarafından talep edildiği takdirde avans ücretinin ödendiğine dair dekontun diğer başvuru dokümanları ile birlikte elektronik ortama yüklenmesi veya elden ibraz edilmesi ile işleme alınır.
- ç) Başvuru sahibinin veya üreticinin Türkiye ve KKTC dışında olması halinde, inceleme ücret avansının tahsili peşin olarak yatırılır.
- d) Belge sahibi kuruluşlar tarafından yeni tipler için yapılacak başvurularda daha önce ibraz edilen idari dokümanlarda herhangi bir değişiklik olmadığı takdirde bu dokümanlar yeniden istenmez.

(5) Başvuru sahiplerinden en az aşağıda belirtilen hususları ihtiva eden yazılı genel bir taahhütname alınır:

- a) Başvuru ile ilgili TSE tarafından gerçekleştirilen hizmetler ait tahakkuk ettirilen faturaların ödeneceğine dair taahhüt.
- b) Başvurunun geri çekilmesi veya sonuçlanmaması halinde o ana kadar tahakkuk eden ücretin ödeneceğine dair taahhüt.

- c) Başvuru ile ilgili bilgi, doküman ve mekânlara TSE tarafından görevlendirilecek uzman vb. kişi(ler)in erişiminin sağlanacağına dair taahhüt.
- ç) Başvuru konusu işlemlerde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili her türlü tedbirin alınacağına dair taahhüt.

(6) Bu usul esaslar kapsamında yürütülecek raporlama faaliyetleri ile tip onay kapsamında yürütülen belgelendirme faaliyetlerinde marka tescil şartı aranmaz.

İnceleme/tetkik

MADDE 11 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin on üçüncü maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Demiryolu araçları ve ana aksamalarının, UTP veya ulusal yeterliliklerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan başvurularda, atanmış kuruluş olarak ilgili tipe ilişkin yapılacak incelemeler için; ilgili tipe ilişkin olarak üretimin uygunluğunu gösteren UTP/TSI' a göre ilgili modül belgelerinin mevcut olması veya tescilli araçların değişikliklerinin ECM belgeli tesislerde yapılması durumunda üretimin uygunluğu denetimi yapılmaz.

(3) Başvuruların tamamında ilk aşama, USMB` ye ibraz edilen idari ve teknik dosyanın incelenmesidir. İnceleme sonucu dosyada eksik olması halinde firmaya tamamlaması için bilgi verilir. Dosyaların ilgili başvuru kapsamında, bakımdan sorumlu kuruluş belgelendirme, üretimin uygunluğu, numune alma, test, deney ve muayene için yeterli bilgilere ulaşabilecek şekilde tamamlanması sonucunda saha incelemesi için teknik uzman görevlendirilebilir. Saha incelemesi tarihi başvuru sahibi ile mutabık kalınarak belirlenir.

(4) İş Sağlığı ve Güvenliği şartlarının sağlanamadığı takdirde uzmanların, inceleme/tetkik işlemlerine başlamama, inceleme/tetkik işlemlerini durdurma hakkı bulunmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği şartlarının sağlanamaması nedeni ile inceleme/tetkik işlemlerinin başlamaması veya durdurulması durumunda uzmanların sahada görevlendirilmesine ilişkin ücretler başvuru sahibine tahakkuk ettirilecek faturaya yansıtılır.

Üretimin uygunluğu ve bakımdan sorumlu kuruluşların incelenmesi

MADDE 12 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin on dördüncü maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Üretimin Uygunluğu İncelemesi, USMB'nin görevlendirdiği uzman veya uzmanlar tarafından, Başvuru kapsamındaki ürünün imalatı için, üretim yeri, personel, teknik donanım ve kalite altyapısının yeterliliğinin değerlendirilmesidir.

(3) Onaylanmış ürünlere ilişkin üretim yeri değişmemek kaydıyla, üründe kapsam genişletme talebi olması halinde veya yeni bir tip için başvuruda bulunulması halinde, son inceleme üzerinden bir yıldan fazla süre geçmemiş ve mevcut teknik alt yapının yeni faaliyetin yürütülmesi için yeterli olması durumunda yeniden üretim yeri incelemesi yapılmayabilir.

(4) Başvuru sahibinin onaylanmış bir tip için farklı bir üretim yeri adresinde, üretim yeri onayı

almak için yaptığı başvurularda üretim yeri uygunluk denetimleri yeni üretim yapılan yerde gerçekleştirilir. Uygunluk değerlendirme raporuna göre yeni başvuru sahibine ait ürünün yeni üretim yerinde belgelendirme işlemi tamamlanır.

(5) Bakımdan Sorumlu Kuruluşların belgelendirilmesi, USMB'nin görevlendirdiği uzman veya uzmanlar tarafından, başvuru kapsamında COTİF ATMF EK-A`da belirtilen ECM fonksiyonlarının yeterliliğinin denetimi, raporlanması ve belgelendirilmesi için atölyelerin, personel, teknik donanım ve kalite altyapısının uygunluğunun incelenmesidir.

(6) Bu usul esasların, 10. Madde 2. ve 3. Fıkrasında belirtildiği üzere Bakımdan Sorumlu Kuruluşların ilk belge alma veya denetlenmesi işlemleri, Bakanlıkça talep edildiği takdirde, USMB'nin görevlendirdiği uzman veya uzmanlar tarafından, Bakanlık personelinin katılımı ile gerçekleştirilir. Bu faaliyet sonucunda Bakanlığa incelenen tesisin uygunluğuna ilişkin raporlama yapılır.

Muayene ve deney

MADDE 13 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin on beşinci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Muayene, deney ve testler TÜRKAK tarafından akredite edilmiş veya TÜRKAK'ın tanımış olduğu akredite kuruluşlar tarafından veya TSE tarafından yeterliliği kabul edilmiş laboratuvarlar/uygunluk değerlendirme kuruluşları tarafından veya USMB uzmanının gözetiminde ilgili akreditasyon şartlarının muayene, deney ve test sırasında sağlanması durumunda başvuru sahibince veya başvuru sahibince uygun bulunan kuruluşlar ve/veya laboratuvar/uygunluk değerlendirme kuruluşu personelleri tarafından, üretim yerinde veya test/deney ve muayeneye uygun başka alanlarda yapılabilir.

(3) Muayene, deney ve testlerin yapılması için gerekli iş sağlığı ve güvenliği şartlarının ve gerekli teknik altyapının sağlanamaması durumunda USMB uzmanı tarafından muayene, deney ve testlere başlanılmaz. Muayene, deney ve testler sırasında söz konusu eksikliklerin tespit edilmesi durumunda yapılan faaliyet durdurulur.

(4) Başvuru sahibine ait üretim yeri dışında, USMB uzmanı gözetiminde yapılacak, muayene, deney ve testlere ilişkin alt yapı sağlayıcıdan gerekli izinlerin alınması ve muayene, deney ve testler sırasında oluşabilecek kazalara karşı ilgili mevzuatta zorunlu olan sigorta işlemlerinin yaptırılması başvuru sahibinin sorumluluğundadır.

(5) Muayene, deney ve testler sırasında oluşabilecek kazalar sonucundaki her türlü zararın karşılanması başvuru sahibinin sorumluluğundadır.

(6) Başka kuruluşlarca hazırlanan test, deney ve muayene raporlarının kabulü için Başvuru kapsamında bulunan ürün için uluslararası ve ulusal mevzuatta atıf yapılan standart veya kriterlere göre hazırlanmış olması gerekmektedir.

(7) Uluslararası mevzuatın alt bölümleri için onaylanmış kuruluşlar veya değerlendirme kuruluşları tarafından düzenlenmiş rapor ve belgeler USMB tarafından incelenerek uygun bulunduğu takdirde belgelendirme işlemlerinde kullanılmak üzere kabul edilebilir.

(8) Her durumda USMB`nin inceleme, test, muayene, deney tekrarı yapma hakkı saklıdır.

Gözden geçirme ve değerlendirme

MADDE 14 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin on altıncı maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Bu usul ve esaslar kapsamında yürütülen ve COTIF ATMF EK-A ya göre; Bakanlık adına Bakımdan Sorumlu Kuruluş Denetleme ve Raporlama Faaliyeti dışında kalan uygunluk değerlendirme faaliyetleri kapsamlarında teknik uzman/uzmanlar tarafından hazırlanan sonuç raporları ve dosyalar Demiryolu Belgelendirme Komitesine sunulur. Komite kararına göre işlemler tamamlanır.

(3) COTIF ATMF EK-A ya göre; Bakanlık adına Bakımdan Sorumlu Kuruluş Denetleme ve Raporlama Faaliyeti sonucu teknik uzman/uzmanlar tarafından hazırlanan raporun sonucunun olumlu olması durumunda, rapor Bakanlığa iletilir. Raporun olumsuz olması durumunda firmaya olumsuzlukların giderilmesi için bir süre verilir. Bu süre Bakımdan Sorumlu Kuruluş olarak hali hazırda faaliyet gösteren işletmeler için 30 günü aşamaz. Süre sonunda firma ile irtibata geçilerek saha incelemesi için yeni bir görev planı oluşturulur. İkinci incelemeden sonra hazırlanan rapor, sonucuna bakılmaksızın Bakanlığa iletilir.

Sözleşmenin akdi ve belgenin düzenlenmesi

MADDE 15 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin on sekizinci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Uluslararası mevzuatın alt bölümleri için yapılan başvurular sonucunda hazırlanan raporlar, nihai belge özelliği taşımadığından dolayı marka, logo ve işaretleme işlemlerinde kullanılamaz ve başvuru sahibi ile marka, logo ve işaret kullanım sözleşmesi sözleşme yapılmaz.

(3) COTIF ATMF EK-A ya göre; Bakanlık adına Bakımdan Sorumlu Kuruluş Denetleme ve Raporlama Faaliyeti kapsamında yapılan incelemeler sonucunda marka, logo ve işaret kullanım sözleşmesi yapılmaz.

(4) Belgelendirme kararının olumlu verilmesi ve başvuru sahibi ile sözleşme imzalanması durumunda, başvuru sahibi marka, logo, ilgili ulusal ve uluslararası düzenlemelere göre başvuruda bulunulan ürün veya hizmet için işaretlemeleri kullanma hakkı kazanır. İşaretlemeler hususunda Bakanlık tarafından yapılan düzenlemeler öncelikli olarak uygulanır.

(5) Bakanlık tarafından yayımlanan Demiryolu Araçları Tip Onay Yönetmeliğine göre Tip Onay Belgesi Bakanlık tarafından düzenlenmektedir. COTIF kapsamında doğrulama belgesi sahibi kuruluşlar tipe özgü işaretlemeleri, Bakanlıktan Tip Onay belgesi aldıkları takdirde kullanılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Belgelendirme Sonrası İşlemler

Kapsam değişikliği

MADDE 16 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin on dokuzuncu maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Ulusal ve uluslararası düzenlemelerde değişiklik olması durumunda ilgili mevzuatta yapılan düzenlemelere uygun olarak başvuru/belge sahibi tarafından kapsam değişikliği başvurusu yapılmalıdır.

(3) Başvuru/belge sahibi, belgelendirilen ürün üstünde değişiklik yaptığı takdirde kapsam değişikliği başvurusu yapar. Yapılan değişiklik, belgelendirme işlemleri için gerçekleştirilen işlemlerin yalnızca bir bölümünün tekrarını gerektiriyorsa ve ilgili ürünün tip tanımında herhangi bir değişiklik gerektirmiyorsa, başvuru kapsam değişikliği olarak kabul edilir. Aksi halde başvuru yeni bir belgelendirme başvurusu olarak değerlendirilerek, başvuru sahibi bilgilendirilir.

(4) Raporlar üstünde herhangi bir kapsam değişikliği, sehven yapılan hatalar dışında yenileme işlemi yapılmaz

Belgelerin geçerlilik süreleri

MADDE 17 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin yirmi ikinci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Belgelerin geçerlilik ve/veya yenileme süreleri uluslararası ve ulusal mevzuatta belirtilen sürelerle uygun olarak USMB tarafından hazırlanacak belgelendirme programında belirtilir.

Marka ve logo, işaretlemelerin kullanımı

MADDE 18 – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin yirmi yedinci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Belge sahibi, belgesini ve kullanma hakkını aldığı marka, logo, ilgili ulusal ve uluslararası düzenlemelerde başvuruda bulunulan tip için işaretlemeleri sadece belge üzerinde yazılı demiryolu araçları ve ana aksamlarının için kullanır.

ALTINCI BÖLÜM

Belge Sahiplerine Uygulanacak Yaptırımlar

Askıya alma ve belgenin iptali

- MADDE 19** - (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin otuz beş ve otuz altıncı maddesi hükmüne ek olarak;
- (2) Protokol kapsamında verilen belgelerin askıya alınması veya iptal edilmesi durumunda Bakanlığa yazılı olarak bilgi verilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Ücretlendirme

Ücretlerin tahakkuk esasları

- MADDE 20** – (1) Türk Standardları Enstitüsü Belgelendirme Yönergesinin otuz dokuzuncu maddesi hükmüne ek olarak;
- (2) Bu usul ve esasların ekinde yer alan ücretler Türk Standardları Enstitüsü tarafından tahakkuk ettirilir.
- (3) Bu usul ve esasların ekinde yer alan ücretler üstünde, TSE Yönetim Kurulunun kararı ile belirlenen oranlarda Enstitü Başkanına indirim yapma yetkisi verilebilir.
- (4) Başvuru sahibince fiyat teklifi talep edildiğinde, işin süresi ve harcanacak iş gücü dikkat edilerek hazırlanan fiyat teklifi, Merkez Başkanınca imzalanarak ilgili firmaya bildirilir. Usul esaslarda belirlenen sınırlandırmalara göre doldurulan fiyat teklifinde belirtilen ücretlerin uygulanabilmesi için başvuru sahibi kuruluşun onayı ve ücret listesi ile farklılık bulunması durumunda TSE Yönetim Kurulunun Onayı alınır.
- (5) Bu usul ve esaslar kapsamında, TSE Yönetim Kurulunun onayı ile imzalanan işbirliği protokolleri/sözleşmelerinde belirtilen ücretler, faturalandırma, gelir paylaşımı usulleri ve oranları söz konusu protokoller/sözleşmeler kapsamında belirtilen işlerle sınırlandırılmak kaydı ile öncelikli olarak uygulanır.
- (6) Uzmanların günlük harcırah ve diğer giderlerinde “TSE Görevlendirme, Yolluk ve Taşıt Giderleri Yönergesi” nde belirtilen ücretler esas alınır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yürürlük, Belgelendirme Usul ve Esaslarında Değişiklik ve Yürütme

Yürürlük

- MADDE 21** – (1) Bu Belgelendirme Usul ve Esasları, 11.02.2021 tarihli ve XXII/89-414

sayılı TSE Yönetim Kurulu Kararı ile kabul edilmiş olup, yürürlükte olan Belgelendirme Yönergesi eki olarak 11.02.2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Belgelendirme Usul ve Esaslarında Değişiklik

MADDE 22 – (1) Bu Belgelendirme Usul ve Esasları'nda değişiklik yapmaya TSE Yönetim Kurulu yetkilidir.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Belgelendirme Usul ve Esasları hükümlerini TSE Genel Sekreteri yürütür.